

tot overheerlijke boerenkaas verwerkt. Op nummer 100 is De Wegwijzer gevestigd. Hier beoefent Hannie Strien haar praktijk als integratieve kinder- en jeugdtherapeute, www.hanniestrien.nl.

E. Cabauwsekade 89, Cabauw, Het Leeuwenhuis, fam. J. van Kats

Het twee verdiepingen hoge voorhuis van deze dwarshuis-boerderij dateert waarschijnlijk uit het begin van de 19e eeuw. Om aan de grote vraag van zuivelproducten te voldoen, breidde de veestapel uit en had men ook een grotere kelder nodig. Meestal werd naar één zijde de kelder vergroot en ontstond zo het krukhuisstype. Op dit adres is aan beide zijden de oude boerderij vergroot. Ook gebeurde dat met de verdieping, waardoor Het Leeuwenhuis een uitstraling kreeg als een stedelijk woonhuis. Dit gedeelte wordt niet meer bewoond. Het dwars op deze voorhuis aangebouwde boerderij met rieten dak en stal is in 1931 door brand verwoest. In 1936 kocht vader Floor van Kats de boerderij van de familie Schep. Net als de vorige familie hield ze koeien, varkens en kippen. Tot het begin van de jaren zeventig is hier nog kaas gemaakt. Eind jaren tachtig nam het pasgetrouwde stel Jos en Riekie van Kats deze boerderij over. Zij hebben hier nooit geboerd. Het land wat bij Het Leeuwenhuis hoorde is verkocht aan de buurmannen De Vos.

Lopikerweg West 99, Cabauw, fam. Kees Tolboom

Bij deze krukhuisboerderij is de 'kruk' duidelijk te onderscheiden door het gepleisterde gedeelte van de voorgevel met daarboven de opkamer. Heel fraai zijn de oude leilinden die voor de nodige zonwering van de voorgevel zorgen. In 1965 namen de ouders Tolboom de boerderij over van Jan Overbeek en

Corry Dorresteyn. Er was melkvee en in het begin 250 legkippen, die later vervangen zijn door fokzeugen. Kees nam in 1986 de boerderij over. Hij houdt momenteel zo'n 30 melkkoeien met bijbehorende jongvee. Naast de boerderij ligt een boomgaard met tien hoogstamfruitbomen en aan de overzijde van de weg een rietlandje van circa 350 m². Ook in het land liggen nog twee rietlandjes. De weilanden achter de boerderij bevinden in het laagste gedeelte van de polder. In het verleden is het meermalen voorgekomen dat dat gedeelte na veel regen onder water kwam te staan omdat de windmolens het water niet weggemalen kreeg. Als het dan ging vriezen, veranderde de watermassa in een enorme ijsbaan, waar dagelijks honderden mensen uit de wijde omgeving kwamen schaatsen. Het ijs lag enkele meters vanaf de achterdeur. De laatste keer was in 1963.

7. Lopikerweg West 98, Cabauw, fam. Harbert van der Wildt en Marieke Vuijk

Bij deze dwarshuisboerderij uit 1850 zijn bij de bouw verschillende formaten en soorten baksteen als onderdelen van de 17e-eeuwse voorganger geïntrigeerd of hergebruikt. Het pand is eigendom geweest van het Schoonhovense echtpaar Greup-Lazonder, allebei families van edelsmeden. Het voorhuis staat dwars op het voormalige achterhuis en heeft een rieten zadeldak. In de zijgevel zien we twee trapeziumvormige raampjes, een met gesmede diefijzers en een als dichtgemetselde vorm.

8. Lopikerweg West 94, Cabauw, fam. Gerrit en Miriam Boere

Het geschatte bouwjaar van deze boerderij is tweede helft 19e eeuw. Er is geen hier geen boerenbedrijvigheid meer. De boerderij is aangepast aan de wooneisen van de huidige bewoners, waarbij de hoofdvorm is gehandhaafd.

Op dit adres is gevestigd Touch Communicatie & Organisatie, www.touchcommunicatie.nl.

9. Lopikerweg West 91, Cabauw, fam. W.J. de Haan-van Vliet

Deze laat 16e-eeuwse langhuisboerderij werd in de jaren zeventig van de vorige eeuw volledig gerestaureerd volgens het plan van architect D.A. de Haan. Het pand is opgetrokken in twee formaten ijsselsteen en heeft een grijs gepleisterde plint. In de voorgevel bevinden op de begane grond en de zolderverdieping kruiskozijnen van verschillende maten met roedenverdeling. Bij alle vensters zijn de onderramen voorzien van luiken. De voordeur heeft een gedeeld bovenlicht en een kleine vloedstoep. De uitvoering van de restauratie en het behoud hiervan is in 2003 bekroond met de prijs Boerderij van het Jaar van de provincie Utrecht. Voor die tijd was het al verkozen tot filmlocatie van de TV-serie Het wassende water naar

het gelijknamige boek van Herman de Man. Het karnrad op de deel werd door een paard bediend. De melk werd zo tot boter gekarnd. De aanwezige tillen, de ruimte boven de koeien waar het hooi werd opgeslagen, en waar ook de bedsteden voor de knechten waren, geven de deel het oorspronkelijke karakter uit die tijd. Vanaf 1 april a.s. kan men ook overnachten in de B&B-ruimte, www.indehooiberg.nl.

10. Lopikerweg West 89, Cabauw, Mts. Slootjes

De boerderij stamt uit de 17e eeuw en is vroeger waarschijnlijk een akkerbouwbedrijf geweest. De achterdeur was aanvankelijk veel breder. Daarna is een veeteeltbedrijf geworden. Dit is rechts nog zichtbaar aan de mestluiken in het oude stalgedeelte. Verder staat op het erf een mooi geprofileerd boenhok en een dichtgemaakte hooiberg.

De boerderij kwam in 1969 in bezit van de familie Slootjes, die in 1972 als een van de eerste in de Lopikerwaard een ligboxenstal liet bouwen. In 2008 volgde een nieuwe en grotere ligboxstal waar momenteel 70 koeien worden gemolken. Voor het nodige voer is er 25 ha land tot hun beschikking, waarop het afgelopen jaar 4,5 ha maïs is geteeld en de rest als grasland in gebruik was.

11. Lopikerweg West 88, Cabauw, fam. Jan en Diny Kromwijk

De voorgevel van deze oorspronkelijke 17e-eeuwse langhuisboerderij is opgetrokken in rijNSTEENTJES. Op de verdieping is met ijsselsteentjes siermet-selwerk in vierkanten motieven aangebracht. Hieraan is de zinvolle naam van 'geploegde akker' gegeven, want 'ploeg-voren' op een akker, belooft vruchtbaarheid en nieuw leven in de komende tijden. De veestapel van het ouderlijk bedrijf met melkkoeien, legkippen en fokvarkens heeft plaats gemaakt voor verbeterde roodbonte zoogkoeien en jongvee-opfok van zwartbonte dieren voor de melkveehouderij. Via het Waards Rund wordt het vleesvee vermarkt.

gehad. Van de melk werd onder andere kaas gemaakt. Uiteraard werd het land bewerkt en werd er gehooïd. In de naastgelegen schuur zijn inpandig de resten zichtbaar van het boenhok, waar destijds het melkgerei werd schoongemaakt en de was werd gedaan. Om die reden liepen er sloten langs de boerderij. In 1934 is de boerderij afgebrand en herbouwd in toen geldende archi-

tectuur. Recent is deze boerderij verbouwd. Tegenwoordig bestaat de vees-
tapel nog uit enkele Shetlandpony's afkomstig van stal Keizershof.

31. Lopikerweg West 24, Lopik, fam. Gerrit en Alie Overbeek

Van deze in wit geschilderde langhuisboerderij is waar-
schijnlijk alleen de voorgevel
oorspronkelijk. De boerderij is
in 1859 gebouwd in opdracht
van de Lopikse landbouwer
Roelof Benschop. De boerderij
werd woning en werkplaats
van timmerman Aalbert Ben-
schop. Na Roelof volgden nog

verschillende eigenaren, maar de erfpachter bleef Aalbert Benschop. Diens
zoon was eveneens timmerman en kocht in 1883 de boerderij. Beide tim-
merlieden zullen alle bouwactiviteiten, die tussen 1859 en 1924 aan en
rond de boerderij hebben plaats gevonden, zeer waarschijnlijk zelf hebben
uitgevoerd. Het pand wordt van de weg gescheiden door een siertuin met
buxushagen en hortensia's. De voor- en zijgevel worden beschaduwd door
leilinden. In de jaren vijftig, zestig van de vorige eeuw was op het perceel
een kuikenbroederij gevestigd. De daar opvolgende eigenaar runde een
agrarisch bedrijf met melkvee. In 1978 kocht de familie Overbeek de boer-
derij. Zij woont er nog steeds en heeft de boerderij zoveel mogelijk in oude
staat teruggebracht.

32.

Lopikerweg West 22, Lopik, fam. E.J. Verhoef

De boerderij is vermoedelijk rond
1900 gebouwd. Het voorhuis is door
de vorige bewoners, familie P.O.
Verweij, in 1966 herbouwd. Volgens
de kinderen Verweij heette de boer-
derij vroeger Warnardshoeve. Na
de aankoop in 2006 hebben Erik
en Lyda Verhoef de boerderij intern
grondig verbouwd. De boerderij is

hun woonhuis en de bijgebouwen worden gebruikt voor het hoveniers-
bedrijf, www.hoveniersbedrijfverhoef.nl. De hooiberg achter het
woonhuis is onlangs gerenoveerd. De bergroede met dakconstructie zijn
nog origineel en door toevoeging van de wanden wordt de hooiberg nu
gebruikt als kantoor en atelier 'Update for chairs'. De ruïne rechts van het
huis is een oude veeschuur en doet dienst als terraszitje.

33. Lopikerweg West 14, Lopik, Morgenstond, fam. Th.L. de Roos

Deze langhuisboerderij uit 1864
verving een oudere boerderij. Deze
'nieuwe' werd gebouwd in opdracht
van de Lopikse notaris Wilhelm van
Nooten. De pleisterlaag is waar-
schijnlijk niet alleen als uiting van
de destijds gangbare architectoni-
sche mode aangebracht, maar ook
om het hergebruik van oude stenen
te camoufleren. Opvallend zijn de gepleisterde wenkbrauwen boven de
ramen en de uitkragende lagen rondom de ramen van de verdieping.

Daarnaast vallen de gegolfde daklijsten op met op de uiteinde fraai
gevormde pinakels. De luiken zijn geel en groen geschilderd. In 1933
verhuisde de vader van Theo de Roos uit Haastrecht naar Lopik om hier
een boerderij te starten. Vanwege de crisis was het een spannende
tijd. Veel boeren gingen failliet. In 1972 heeft Theo het ouderlijk bedrijf
overgenomen. Hij houdt nu nog pinken, eenjarige runderen.

34. Lopikerweg West 6, Lopik, fam. N.P. Bergstra

Deze krukhuisboerderij stamt uit
het midden van de 17e eeuw. Ver-
moedelijk is rond 1888 de langgevel-
boerderij uitgebreid met de zoge-
heten kruk, om te voldoen aan de
grote vraag van zuivelproducten. De
linkergevel van de deel en de top-
gevel van de kruk zijn opgetrokken
in ijsselsteen, voor het overige is
handvormbaksteen gebruikt. Het pand, een rijksmonument, heeft een
rieten zadeldak, dat boven het hoofdgebouw is afgewolfd. Op het erf staat
een schuur met een pannendak met de gevelsteen die verwijst naar 1888
en dat deze gebouwd is in opdracht van Jan Jacob Geuns, raadsheer in het
gerechtshof en lid van de gemeenteraad van Den Haag. De familie Berg-
stra woont ruim negen jaar met veel plezier op deze plek en heeft enkele
paarden en schapen nabij hun woonplek lopen.

35.

Lopikerweg Oost 51, Lopik, fam. H. den Hartogh

De boerderij heeft zijn oorsprong
liggen in het begin van de 17e
eeuw, maar is in 1939 ingrijpend
verbouwd in opdracht van de
familie Den Hartogh in de toen
geldende architectuur. De opa van
Henk den Hartogh verwierf de
boerderij in 1934 bij een openbare
verkoop van de familie Van Vliet,

die hier toen boerde. In die tijd was er naast het melkvee, een hok met
kippen, wat varkens en een kleine boomgaard. In 1953 zijn Henks' ouders
hier komen wonen en hebben zij, net als zoon Henk met Adrie, in 1976 het
boerenbedrijf voortgezet. Sinds 2010 boert hier de vierde generatie Den
Hartogh.

36. Lopikerweg Oost 53, Lopik, fam. Jan en Nellie de Vos

Deze in handvormbaksteen
opgetrokken langhuisboerderij met
tuitgevel is waarschijnlijk gebouwd
in de periode 1872-1876 voor boer
Teunis van Vliet. De in de voorgevel
gesitueerde voordeur heeft een
gietijzeren deurpaneel en een
bovenlicht met een levensboom.
De indeling is al ruim honderd
jaar ongewijzigd. Het achterste deel van dit gemeentelijk monument is
breder dan het voorhuis en het rieten dak is boven de zijdeur en vensters
opgelicht. Op het erf staan een zeshoekige hooiberg met drie roeden en
een gepotdekselde schuur uit omstreeks 1915. De boerderij is al lang in de
familie. Omdat de vererving ook via de vrouwelijke lijn is gelopen is de
naam wel veranderd; via Van Vliet naar Vermond naar De Vos. Nellie de
Vos heeft in het achterhuis haar pedicurepraktijk. In 2013 is de veestapel
van 70 stuks zwart bonte koeien voor het laatst hier gemolken. Jan is een
bomenman en houdt de vele knotwilgen en houtsingels op en rond de
boerderij bij.

37. Lopikerweg Oost 60, Lopik, fam. C. Aantjes

Ook deze aan de weg gelegen langhuisboerderij met rieten zadeldak heeft
een tuitgevel. Op de achtergevel geven de jaarankers het bouwjaar 1868
aan. De boerderij is in dat jaar vernieuwd voor Eigje Slob, de weduwe van

In de zijkanten, de lage zijbeuken, bevinden zich kleinere ramen. Aan de zijgevel is het rieten dak opgelicht bij de zijingang en het raam van de zijkamer. Aan de voorzijde zijn geleidde leilinden natuurlijk aanwezig voor de schaduwwerking op de voorgevel.

48.

Benedeneind Noordzijde 404, Benschop, Mon Desir, fam. J. Binnendijk
De oude boerderij Mon Desir is ongeveer in 1920 gebouwd en in 1950 heeft ome Gert het geërfd. Hij is jaren lang boer geweest. Bijna 20 jaar heeft hij zonder gas en licht op de boerderij gewoond. De boerderij was te slecht om hem op te knappen en zo kwam de huidige boerderij er voor in de plaats. Het is gebouwd in een strakke plattelands-architectuur, waarbij de centraal gelegen schoorsteen in de voorgevel opvalt, die als sierelement door de nok van de dak heen steekt. De voorgevel is wit gepleisterd in blokmotief met een lichtgrijze plint. De zijgevels zijn daartegen uitgevoerd met het metselwerk in gele ijsselstenen. Dit geeft een mooi contrast met de warme rode kleur van de dakpannen die afkomstig waren van de gesloopte voorganger. De hooiberg bij deze boerderij is nog intact.

49. Benedeneind Noordzijde 406, Benschop, fam. P. Klever-van Schaik
Deze uit 1729 daterende langhuisboerderij is gebouwd in opdracht van de weduwe van Floris Verweij, Janna Bos. De boerderij ligt op een bescheiden woonheuvel, als bescherming tegen het wateroverlast in het verre verleden. Boven de ramen zijn er zogenaamde hanenkammen. De rode en gele bakstenen wisselen elkaar af als een sierend element in de gevel. Bij het bovenraam, een engelenraam, zien we hetzelfde versierende element. In vroegere tijden was er ook een eendenkooi. De gevangen eenden zorgden voor wat extra inkomsten. Dat gold trouwens ook voor de teelt van hennep voor het maken van touw bij de touwslagers in Oudewater. In de Tweede Wereldoorlog was de boerderij een onderduikadres en plaats van verzet, zie hiervoor het boek Het verraad van Benschop. Tot 1960 werd hier 's zomers boerenkaas gemaakt. Nu boert de vijfde generatie Klever op deze locatie. Ondanks de vele verbouwingen is de structuur van het terrein niet gewijzigd: grint op het erf, een haag, moestuin en een hooiberg achter de boerderij.

50.

Benedeneind Noordzijde 408, Benschop, De Haan, Abrona
De mooi strak gerestaureerde langhuisboerderij uit de 18e eeuw is samen met de aan de overzijde gelegen boerderij De Vos, een zorgboerderij voor cliënten met een verstandelijke beperking. De beide zorgboerderijen vallen onder de landelijk overkoepelende organisatie Abrona. Vooral opvallend is de licht gekleurde tuitvoorgevel, met de regelmatige indeling van de vensters en de fraai gesmede sierankers.

51. Benedeneind Noordzijde 446, Benschop, fam. J. en M. Zwijnenburg
Op de voorgevel van deze langhuisboerderij geven muurijzers als bouwjaar 1892 aan. Deze is na een brand opnieuw opgebouwd. De zijmuren zijn

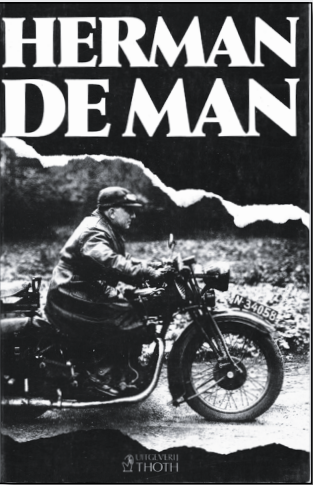

ouder, maar opnieuw gepleisterd om de brandsporen uit te wissen. Op de linkermuur hangt een kleine gedenkplaat ter nagedachtenis aan de bemanning van een Australische Lancaster bommenwerper, die op 3 september 1943 uit de lucht werd geschoten en omgekomen zijn voor onze vrijheid. De boerderij was destijds als pachtboerderij in bezit van de familie Godin de Beaufort uit Maarn. De middelste raam op de begane grond is iets breder dan de overige ramen, dit komt door vervanging van de voormalige voordeur voor een raam en vinden wij nu de toegang in de linkerszijgevel. In de topgevel is het engelenraam omgeven door een serliana in een gepleisterde wenkbrauw en geeft met de mooi uitgevoerde daklijst en makelaar de voorgevel een bijzondere uitstraling. Op dit gemengde veebedrijf worden koeien en varkens gehouden. De vee- stapel bestaat uit zo'n 65 melkkoeien, 40 stuks jongvee, 250 fokzeugen en gemiddeld 1.000 biggen tot 25 kg. Het land wordt allemaal als grasland aangewend. De koeien lopen 's zomers buiten. Vanwege deze weidegang werden de koeien in 1997 verhuisd naar de overkant, recht tegenover de brug. Nu is het niet meer nodig dat de koeien daarvoor de weg oversteken.

POLSBROEKERDAM

Polsbroekerdam

Polsbroekerdam ligt tussen Benschop en Polsbroek. Bij enkele deelnemers aan de verlichte proeverijenroute staat in hun adresregel de naam van dit buurtschap. Polsbroekerdam is landelijk bekend geworden, vanwege de boeken van Herman de Man, streekroman-schrijver van onder meer Het Wassende Water en Heilig Pietje de Booy. Herman's echte naam is Salomon Herman (Sal) Hamburger. Als jonge jongen woonde hij met zijn ouders en broertje en zusje aan het Hazepad. Daarna verhuisde het Joodse gezin naar Benschop waar nu een Herman de Manhuis is. Buurman Arie Versluijs van de familie Hamburger in Lopik voert Herman in zijn romans als Aai Koot ten tonele. Juffrouw Vetter van de Damse school is in zijn romans mevrouw Lamoré. Ook het voormalige hotel-restaurant Het Wapen van Benschop op de hoek met de Damweg speelt een rol in de romans van Herman de Man. In 1986 maakte de NCRV een tv-serie van Het Wassende Water. Het was met ruim 6 miljoen kijkers een groot succes en is nog een aantal keren herhaald.

52. Noordzijdseweg 229, Polsbroekerdam, Damzicht, fam. R.A. van Rossum
F. van Rossum bouwde deze boerderij in 1875. Het hele voor- en achterhuis is gebouwd op bielzen, die kruislings onder een gemetselde stenen fundering liggen. Dit was een bouwmethode van die tijd. Van Rossum hield hier een gemengd bedrijf met koeien, varkens en kippen. De hele familie, het gezin had 13 kinderen, leefde ervan. In 1935 kwam de volgende generatie, de zoon A.J. van Rossum, hier wonen. Zijn gezin kreeg 5 kinderen. Ook deze leefde van de opbrengst van dit gemeente bedrijf, en van de toegevoegde kaasmakerij. In 1970 ging deze boerderij over naar zoon R.A. van Rossum en die een gezin kreeg van 3 kinderen. Deze ging met het boerenbedrijf in afgeslankte vorm, met vleesvarkens, vleesvee, schapen en het weiden van jongvee. Vanaf die tijd is de boerderij in gedeelten gerenoveerd. Alle oude details zijn

opnieuw teruggebracht, dit met gebruik van oud materialen. In 2000 is er gestopt met de veehouderij en is het een woonboerderij geworden.

53. **Noordzijdseweg 227, Polsbroekerdam, fam. Wilbert en Linda Sluijs**

Het geschatte bouwjaar van deze boerderij met lage zijgevels is omstreeks 1600. Het is al jaren in bezit van de familie Sluijs. Van boerenbedrijf is het nu overgegaan naar woonboerderij. Achter op het erf is de kapsalon Linda's Haarstijl. Uniek is in het huis een tegeltableau boven de schouw. Het toont de kruisiging van Jezus op Golgotha.

54. **Noordzijdseweg 217, Polsbroekerdam, Annelies en Rianne Hoogenboom**

Deze boerderij heeft een typisch 19e-eeuwse architectuur; met bakstenen en met hardstenen versieringen boven de ramen. Een rieten zadeldak beschermt de boerderij tegen de weersinvloeden. De ramen op de begane grond kunnen worden afgesloten met luiken. Rechts van de boerderij

staat aan de waterkant een boenhok uit dezelfde tijd en achter op het erf staat een vierroedige hooiberg met dakbedekking van ijzeren golfplaten. De twee zussen Hoogenboom wonen hier en hebben een kleinschalige manege. De vorige bewoners waren het echtpaar Kok. Zij hadden een paardenfokkerij voor KWPN'ers met als grootste passie tuigpaarden.

POLSBROEK

55. **Noordzijdseweg 203, Polsbroek, fam. Wouter Hijnberg en Ilse Rodenhuis**

Het oudste gedeelte van deze boerderij zou van rond 1796 zijn. Opmerkelijk aan deze monumentale langhuisboerderij is de hoge ligging en de hoogte van het gebouw zelf. Het voorhuis is aan de buitenzijde grotendeels origineel, alhoewel de gevelindeling gewijzigd is. De zijmuren van de deel zijn vervangen in de jaren zestig of zeventig van de vorige eeuw. In de boerderij bevindt zich een fraai tegeltableau boven de haard. De kaaskelder is nog origineel en verkeert in goede staat. Als hobby houdt deze familie Lusitano's. Dit barokke paard is afkomstig uit Portugal en in Nederland een weinig voorkomende verschijning.

56. **Noordzijdseweg 201A, Polsbroek, fam. André en Maria Geurts**

Het hoofdvolume van deze aan de weg gelegen krukhuisboerderij dateert uit de 17e eeuw. De kruk is in de 19e eeuw aangebouwd; herkenbaar aan de verschillende maten en soorten van de stenen. De tuitgevel aan de rechterzijde van de kruk is opgetrokken in ijsselsteen. Voor de andere gevels is handvorm baksteen gebruikt. De deur met bovenlicht is voorzien van siersmeedwerk en heeft een vloedstoep. Aan de wegzijde staan voor het pand vier leilinden die al tientallen jaren zijn voorzien van witte en zwarte vlakken.

57. **Noordzijdseweg 199, Polsbroek, fam. J. Smit**

De boerderij is gebouwd in 1915. Dat blijkt uit de toen geldende architectuur met de gegolfde daklijst en eenvoudige makelaar die door daknok heen steekt. Verder vallen de geglaazuurde stenen op als versiering van de

vensterbanken. De gele gekleurde tegels boven de ramen staan symbool voor de hennep die hier op een zogenaamd hennepveld geteeld werd. Deze hennep werd naar Oude-water gebracht om in de touwfabriek te worden verwerkt. Op de boerderij bestaat de veestapel uit 80 rood- en zwartbonte koeien, inclusief jongvee. Familie Smit doet ook aan weidevogelbeheer.

58.

Noordzijdseweg 191A, Polsbroek, fam. G. Postel

Hier wordt hard gewerkt aan de restauratie van deze boerderij, die een voorgevel heeft van gele ijsselsteen en hanenkammen van rode rijsteen. Op het erf staat een drieroodige hooiberg met een rieten kap.

59. **Noordzijdseweg 189, Polsbroek, fam. Harry en Margriet van Schie**

Deze monumentale langhuisboerderij is gebouwd rond 1650-1700 en in verschillende fases gebouwd, te zien aan de verschillende soorten stenen. Deze boerderij is zo lang omdat voorheen ook het hooi, de wintervoorraad voor de koeien, in de boerderij werd opgeslagen. De oostgevel is geheel gerenoveerd. De hele gevel is eruit gehaald en is weer opgebouwd met de originele afgebikte stenen in het metselverband zoals het er origineel in zat. Ook de rieten kap met wolfseind is in de loop der jaren geheel vernieuwd. Centraal in de voorgevel bevindt zich een paneeldeur met siersmeedwerk, bovenlicht en vloedstoep. Op deze worden ongeveer 70 koeien gemolken. De laatste varkens zijn in 2014 weggegaan. Van 80% van de melk wordt traditionele kaas van de boerderij gemaakt. Het grootste gedeelte gaat naar de handel en de rest wordt in de eigen Landwinkel verkocht. Naast de winkel is er ook een rustpunt, met een bijpassend toilethuisje, waar veel gebruik van wordt gemaakt door recreant en/of toerist.

60. **Noordzijdseweg 187, Polsbroek, fam. A. Boele**

De boerderij zag zijn levenslicht in 1920. De regelmatige plaatsing van de ramen en voordeur in de voorgevel, afgesloten met een gegolfde daklijst en een eenvoudige makelaar getuigen daarvan. De leilinden zorgen voor de nodige schaduw van het woongedeelte. Vroeger was hier een melkvee- en varkensbedrijf. Nu wordt hier veehandel gedreven met vleesvee. Op het bedrijf zijn ook twee pony's.

61. **Noordzijdseweg 183, Polsbroek, fam. G. van Klaveren**

Deze oorspronkelijk 17e-eeuwse langhuisboerderij is een rijksmonument. Het afgewolfde rieten zadeldak staat met de nok haaks op de weg. De handvorm bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde plint, de vlechtingen en sierankers zijn 18e-eeuws. De paneeldeur heeft een gietijzeren rooster en een bovenlicht

voorzien van een levensboom.

POLSBROEKERDAM

96.

Zuidzijdseweg 218, Polsbroekerdam, Soli Deo Gloria, fam. P.C. Smulders
De bouwsom van deze grote langhuisboerderij met een inhoud van 3.100 m³ nabij de hoek met de Damweg was destijds 14.275 gulden, die C. Kloot in 1932 liet bouwen. Architect was Willem van der Laan uit Papendrecht. De voorgevel vermeldt de naam van het pand: Soli Deo Gloria (God alleen de eer). De

boerderij is opgetrokken in baksteen met centraal in de symmetrische voorgevel de voordeur met boven- en zijlichten van glas-in-lood. De stal in het achterste deel is in de zijgevels ruim voorzien van stalramen. Boven de stal is een hooizolder, voldoende groot voor een veestapel van ongeveer 40 melkkoeien. Het mansardedak is gedekte met grijze, verbeterde Hollandse dakpannen en heeft brede dakgoten. Aan de voorzijde is een groot gedeelte van het dak afgewolfd en de nok wordt bekroond door twee schoorstenen. Nu is de boerderij verdeeld over drie woonhuizen en heeft Sandra Smulders een praktijk voor voetreflexologie.

BENSCHOP

Benschopperwetering

De Benschopperwetering is in het begin van de twaalfde eeuw gegraven, toen de polders Benschop en Polsbroek ontgonnen werden. De wetering diende voor de afwatering van die polders en was later belangrijk voor de scheepvaart. In het oosten liep de wetering door tot vóór de Benschopperpoort te IJsselstein. Echter, het niveauverschil van de Benschopperwetering en het bijna twee meter hoger gelegen water van de stadsgracht en de daarmee rechtstreeks in verbinding staande IJssel, maakten het goederen-transport per schip vanaf Benschop naar IJsselstein en verder moeizaam. Schepen moesten voor de Benschopperpoort hun lading overzetten naar een ander schip in de gracht. Dit kostte veel tijd en geld. Vooral de inwoners van Benschop hadden profijt bij het scheepvaartverkeer naar IJsselstein. Daarom werd er rond 1660 op kosten van het dorpsbestuur vóór de Benschopperpoort, tussen de wetering en de gracht, aan de Hoge Biezen een overtoom gemaakt. Een overtoom was een apparaat, waarmee schepen van de ene watergang over land naar een andere watergang konden worden overgezet. In IJsselstein herinnert de hedendaagse straatnaam Overtoom, ongeveer op de plaats waar de overtoom vroeger gelegen heeft, nog aan die constructie.

Oorlogsmonument

Vlak naast boerderij De Vos, aan de doorgaande weg, staat het plaatselijke oorlogsmonument. Deze herinnert aan de dramatische gebeurtenis in de laatste oorlogsmaanden. Bram de Graaf heeft dit opgetekend in zijn boek: Het verraad van Benschop. ‘Ze dachten dat de oorlog over was. Een Dolle Dinsdag ging een grote groep verzetsstrijders met onderduikers op de foto in het Utrechtse dorp Benschop. Maar de bevrijding kwam nog niet en de groep werd verraden. Op 13 februari 1945 vielen de Duitsers het dorp binnen. Er werd geschoten, aan beide kanten vielen doden. Vier dagen later kwamen de Duitsers terug. Zeven verzetsstrijders werden op het erf van de boerderij geëxecuteerd’.

De vermelde namen op het monument zijn: Jan Aart van Ieperen, Theod. Adr. Klever, Hendrik Sattler, Jasper van Ieperen, Joh. Ger. v.d. Ende, Adr. Corn. Klever, Adr. Petr. van Vliet en Adr. Anth. Klever. Zie ook www.hetverraadvanbenschop.nl.

97. Benedeneind Zuidzijde 411, Benschop, fam. Hans en Nel Steenkamer
Deze boerderij heeft duidelijk een woonfunctie. Het geschatte bouwjaar is van rond 1900. De hoofdingang is in de zijgevel. De vier ramen op de begane grond geven vrij uitzicht op de weg. Boven in de gevel zien wij hier ook een veel toegepast engelenraam en dat het geheel is afgesloten met een eenvoudige gegolfde daklijst. De voortuin is met een hekwerk omsloten. Hier heeft de bewoner veel werk gemaakt van de sierlijk gevormde buxushagen. Op foto's van dertig jaar geleden is nog te zien dat deze boerderij een rieten dak en een voortuin met grint had

98.

Benedeneind Zuidzijde 389, Benschop, fam. A.J. van Vliet
Deze langhuisboerderij is opgetrokken in handvormbaksteen, dateert uit 1882 en is gebouwd in opdracht van Gijsbert Lekkerkerker. Het pand verving een boerderij uit 1875, die waarschijnlijk door brand was verwoest. In de voorgevel bevindt zich op de verdieping een serliana, een fraaie sierlijke boog in anders gekleurde stenen. Heel veel bewondering voor het ambachtelijke vakmanschap voor de opengewerkte daklijst en de mooi gesneden make-laar. De bewoner is de trotse eigenaar van een leger oldtimer van Nederlands makelij, namelijk een DAF YA 126.

99. Benedeneind Zuidzijde 361, Benschop, De Vos, Abrona
Samen met aan de overzijde gelegen boerderij De Haan is hier een woonplek voor personen met een verstandelijke beperking, onder de landelijke paraplu van Abrona. Veertien personen verblijven in deze woonzorgboerderij. In de aangepaste langhuisboerderij zijn drie appartementen gesitueerd en op het erf is een nieuw complex voor elf personen opgetrokken en ingericht.

100.

Benedeneind Zuidzijde 353A, Benschop, Zuiderhoeve, Melkveebedrijf Van der Horst
Deze ruilverkavelingsboerderij is een stuk van de weg af gebouwd. Het is nog een relatief jonge boerderij, van ongeveer 1993, gebouwd door de familie Snoek. Vanaf 1 april 2015 is de familie Van der Horst de trotse eigenaar. Het bedrijf is toen overgenomen inclusief het melkvee en is aangevuld met het eigen melkvee van hun vorige boerderij in Maarsse. Het is een melkveebedrijf met woonfunctie en de veestapel bestaat uit circa 120 stuks HF zwartbonte melkkoeien die 40 ha grasland tot hun beschikking hebben voor de melkproductie.

123.

Noord Linschoterzandweg 6, Snelrewaard, fam. A.A.M. Hermesen-de Kruijff
De voorgevel van deze mooie 17e-eeuwse boerderij is opgetrokken met gele ijsselsteen met rode vlechtingen en oude ontlastingsbogen. Aan de verschillende kozijnuitvoeringen zijn diverse wijzigingen te dateren. In de top zijn twee kloosterkozijnen; dergelijke kozijnen

met luik waren typerend voor de 17e eeuw en aanvankelijk uitgevoerd zonder glas. Andere kozijnen zijn licht getoogd tot rechthoekig uitgevoerd, met vroeg 20e-eeuwse roedeverdeling. Het glas-in-lood van de bovenlichten stamt uit eerste helft 20e eeuw en zou afkomstig zijn van een notariswoning in Oudewater. De gevels van de huisstal zijn opnieuw opgetrokken en voorzien van stalramen uit omstreeks 1935. Op het erf staat nog een oude veestal met gietijzeren rosetvenster.

Zuid Linschoterzandweg

In de 18e eeuw werd deze weg ‘zandpad’ genoemd. De kronkelige weg is wel diverse keren verbreed en aangepast aan het verkeer. Deze kant van de rivier gaat dan ook door het leven als de brede kant. Het beeld van een agrarisch lint met oude boerderijen is gehandhaafd gebleven. De vele knotwilgen langs de slingerende weg zijn nu beeldbepalend evenals de hoge loopbruggen die hier kwakels worden genoemd.

124. Zuid Linschoterzandweg 11, Snelrewaard, Acaciahoeve, fam. D. Stigter

Vanwege drie grote acaciabomen ooit in de tuin is de naam van deze vermoedelijk vroeg 19e-eeuwse boerderij verklaard. Elke generatie stelde zo haar eisen aan de boerderij. Er is het nodige aangepast en veranderd. In het interieur is de kaaskamer nog aanwezig. Daar was vroeger een doorgeefluik naar de kelder of andersom, om de kaas te kunnen afvoeren. De halve luiken in zandlopermotief brengen kleur in de voorgevel. De glas-in-lood bovenlichten zijn typisch 20e-eeuws evenals de kozijnen met vooruitgeschoven kalf, de tussen-dorpel. Er zijn losse veestallen op het erf gekomen. In de jaren zeventig van de vorige eeuw verbouwde de familie Boere de huisstal tot grote kaasmakerij. In 1983 vestigde zich de familie Stigter hier. Zij exploiteren een loonbedrijf, een veehouderij met zo’n 50 melkkoeien en jongvee en verkopen groenten en sapjes uit eigen tuin.

125. Zuid Linschoterzandweg 30, Snelrewaard, fam. Ben en Ria van Winden

Achter twee enorme taxusbomen gaat een bijzonder fraaie voorgevel schuil. Van alle gevels langs de Lange Linschoten is alleen deze voorgevel echt herkenbaar 17e-eeuws en komt overeen met die in Oudewaterse koopmanshuizen. Opgetrokken in gele ijsselsteen met bogen, vlechtwerk en ornamenten in rode ijsselsteen. De mozaïekversiering tussen de verdiepingsvensters in rode en gele steen wordt na 1610 nauwelijks meer toegepast. De taxusbomen zorgden voor de nodige schaduw,

zodat boerderij en melkkelder koel bleven. Achter de boerderij bevindt zich naast de Vliet, die de voorboezem vormde naar de Molen van Zuid Linschoten, een kalkzandstenen stal met rode speklagen uit omstreeks 1920. In deze voormalige geitenschuur staat nu een prachtige groepsaccommodatie voor 18 personen, www.dekleinest.nl. De boerderij was in het bezit van het Aartsbisdom van Utrecht. Sinds 1927 boert hier nu de derde generatie Van Winden, aanvankelijk als pachtboer maar nu in eigendom met inmiddels 85 koeien en bijbehorend jongvee.

126.

Zuid Linschoterzandweg 34, Snelrewaard, De Nootenhof, fam. G.J. Meijer

Omstreeks 1870 is De Nootenhof gebouwd op de plaats van een oudere voorganger. De boerderij heeft nu een kap van rode muldenpannen, een dakpan die veel is toegepast op het platteland maar meestal in grijs. Het engelenraam is met zijn driehoekige topramen een zeer

vroege uitvoering. Achter de brandmuur is een houten schouw met schildpad- en marmertegels aanwezig. Als vroeger de koeien ’s zomers de wei in gingen werd de stal witgekalkt en werd achter op de deel met schotten het zomerhuis ingericht. Het daarvoor aanwezige zomerhaam is geplaatst nadat de boerderij omstreeks 1910 was verlengd, wat duidelijk waarneembaar is in het metselwerk. Te zien aan de erfindeling lijkt het erop dat hier vroeger hennepwerven en een voormalig braakeiland waren. Na het instorten van de hennephandel zijn dergelijke kleine percelen vaak ingericht als hoogstamboomgaard. Hier wordt jaarlijks een rijk palet aan noten en fruit geoogst. Tot 1975 is hier geboerd. Gert-Jan Meijer kocht het geheel en heeft onder meer een atelier. Daar exposeert hij eigen werk en dat van anderen, www.denootenhof.nl en www.gjmvansnelrewaard.nl.

127. Zuid Linschoterzandweg 39, Snelrewaard, fam. Sjaak en Lianne van Winden

Deze voormalige daggelderswoning uit de periode 1920-1930 is gebouwd op een kleine onrendabele driehoek land, dat hoorde bij boerderij Ouderzorg op nummer 36. Eigenlijk waren die daggeldershuisjes met een kleine stal of schuur miniboerderijtjes met ruimte voor één koe of geit en een varken. De meestal kinderrijke gezinnen woerden met de ruimte en vaak zijn deze panden, zoals ook hier, dan ook voorzien van een aanbouw onder lessenaarsdak. De vloerbalken in deze woning bestonden uit oude hooibergroeden en van de ramen zijn alleen de twee rechter kozijnen gelijk, wat wijst op hergebruik. Lange tijd woonde hier de familie Rietveld. Boerenknecht Rietveld werd echter op noodlottige wijze door de bliksem getroffen in het land. De huidige bewoners komen uit de buurt en restaureerden het pand met gevoel voor detail en in de trend van de jaren dertig.

128.

Zuid Linschoterzandweg 41, Snelrewaard, IJsselboomgaard, fam. M.W.J. van Leeuwen-van Wijk

De naam van deze fraai gerestaurerde 17e-eeuwse boerderij is ontleend aan het perceel IJsselboomgaardland bij gemaal De Volharding aan de Zuid-Linschoterzandweg 62, dat bij de boerderij hoorde. De oudste vermelding, genoteerd als ‘Isselbogaartslant’,

dateert uit 1745. Deze hallehuisboerderij met driebeukige indeling heeft nog zijn originele lage zijmuren. Er is het nodige gerestaureerd. Ook het naast de boerderij, iets teruggelegen, voormalige zomerhuis annex wringhuis uit 1835. Hier komen sinds enkele jaren bezoekers uit de omgeving